

«شاهین-20» و افزایش فاصله دوحه از ریاض

رزمایش مشترک نیروهای مسلح ترکیه و قطر با عنوان 'شاهین-20' از امروز (یکشنبه) به مدت یک هفته به میزبانی قطر برگزار می شود. دو کشور از توسعه روابط نظامی اهداف مختلفی را پی می گیرند، یکی به دنبال تنوع بخشیدن به گزینه های مورد اتکا و دیگری به استقلال رای در 'ناتو' می اندیشد.

به گزارش آران نیوز: هدف از برگزاری این رزمایش مشترک تقویت روابط دوستی دوجانبه، توسعه همکاری ها، بهبود ظرفیت های هماهنگی و تبادل دانش و تجربیات میان نیروهای مسلح ترکیه و قطر اعلام شده است.

ترکیه و قطر مرداد ماه سال گذشته هم رزمایش مشترک نظامی 'سپر آهنین' را با حضور نیروهای زمینی ارتش دو کشور در پادگان نظامی 'دوحیلیات' در شمال دوحه در راستای تقویت سیستم دفاعی قطر به ویژه در خصوص زیرساخت ها و تجهیزات مهم و راهبردی، انجام دادند.

دو کشور در سال 2014 برای ایجاد پایگاه نظامی ترکیه در قطر به توافق رسیدند. این توافق در سال 2015 از سوی مجلس ترکیه تصویب شد، اما این موضوع جز در سفر 'احمد داوود اغلو' نخست وزیر وقت ترکیه به دوحه در آوریل 2016 حداقل در سطح رسانه ها پیگیری نشد.

این که چرا احداث پایگاه نظامی ترکیه در قطر با این که از سال 2014 مطرح شده بود، اما به یکباره در میانه سال 2016 با سکوت خبری مواجه شد، شاید به میزان زیادی مرتبط با تحولات داخلی ترکیه بود. در واقع می توان بخشی از دلایل مسکوت گذاشتن طرح احداث پایگاه نظامی ترکیه در قطر از اواسط سال 2016 را متأثر از تلاش دولت 'رجب طیب اردوغان' برای برگزاری همه پرسی قانون اساسی عنوان کرد. در آن شرایط آنکارا ترجیح خود را بر عدم ایجاد چالش ها و مخالفت ها در سیاست خارجی قرار داده بود.

بر اساس این توافق در پایگاه نظامی قطر بین 500 تا 600 نیروی ترک مستقر خواهند شد و یک تیم آموزشی متشکل از 25 تا 30 نیرو تشکیل می شود و یگان های مستقر آموزش هایی را درباره خنثی سازی مواد منفجره دریافت می کنند.

بروز تنش در روابط قطر و چهار کشور عربستان، امارات، بحرین و مصر، روابط آنکارا دوحه را با شتاب بیشتری پیش برد به نحوی که آنکارا بلافاصله 5 هزار نیروی خود را به پایگاه 'الریان' قطر اعزام کرد و امیر این کشور نیز در پیامی به آنها خوش آمد گفت.

عربستان، امارات، بحرین و مصر 5 ژوئن 2017 (15 خرداد 96) با متهم کردن قطر به حمایت از تروریسم تمامی روابط با این کشور را قطع کردند و مرزهای زمینی، دریایی و هوایی خود را هم به روی قطر بستند.

این کشورها 13 شرط برای از سرگیری روابط با قطر تعیین کردند که یکی از آن شروط قطع ارتباط با ترکیه و تعطیلی پایگاه نظامی آن در دوحه بود.

دوحه تاکنون که بیش از 10 ماه از بروز این تنش می گذرد، به هیچیک از خواسته های کشورهای تحریم کننده تن نداده و بر عکس روابط خود را با ترکیه بیش از پیش توسعه بخشیده است.

تنش در روابط اعضای شورای همکاری خلیج فارس روابط اقتصادی ترکیه با قطر را هم به نحو چشمگیری افزایش داد.

در حالیکه حجم مبادلات اقتصادی میان قطر و ترکیه در سال 2000 به کمتر از 20 میلیون دلار می رسید، 'خلیفه بن جاسم آل ثانی' رئیس اتاق بازرگانی قطر در افتتاحیه نشست اقتصادی مشترک دو کشور در دوحه که 26 دی ماه با حضور 150 شرکت ترکیه ای برگزار شد، اعلام کرد: حجم مبادلات بازرگانی آنکارا و دوحه در سال 2017 به سه میلیارد و 900 میلیون ریال قطری (معادل یک میلیارد و 80 میلیون دلار) رسیده است.

روابط نظامی قطر و ترکیه در جریان برگزاری هیجدهمین نمایشگاه تجهیزات دریایی دوحه موسوم به 'دیمدکس-2018' نمود بیشتری یافت.

علاوه بر اینکه بخش وسیعی از نمایشگاه مذکور به تولیدات ترکیه ای اختصاص داشت، شرکت های ترک موفق به عقد قراردادهای متعددی با قطر شدند به نحوی که برخی گزارش ها حاکی است که از مجموع 35 قراردادی که در جریان این نمایشگاه به امضا رسید، دستکم 20 قرارداد با شرکت های ترکیه ای امضا شد.

قرارداد خرید 6 فروند هواپیمای بدون سرنشین 'بیرقادر' به علاوه خدمات فنی و لجستیکی آن، ساخت یک پایگاه نظامی و متعلقات آن در شمال قطر، ساخت 17 قایق نظامی، دو ناو غول پیکر و 85 خودروی زرهی بخشی از قراردادهای شرکتهای ترکیه ای با طرف قطری در جریان برگزاری این نمایشگاه بود.

قطر سال ها است میزبان پایگاه هوایی آمریکا با 10 هزار نظامی مستقر است و ورود نظامیان ترکیه به زعم دوحه می تواند اتکای تک بعدی قطر را به آمریکا تنوع بخشد و به نوعی گزینه های مورد اتکای قطر را در ابعاد نظامی چندان سازد.

این رویکرد در سایر کشورهای منطقه هم سابقه داشته، چنانکه عربستان تلاش زیادی برای جلب رضایت پاکستان در حوزه های نظامی داشته و دارد و امارات نیز بارها از علاقه خود برای برگزاری مانورهای نظامی مشترک با مصر خبر داده است.

کارشناسان معتقدند: پایگاه نظامی مستقل در خلیج فارس، می‌تواند نقش ترکیه را در ناتو به سمت نوعی ابتکار عمل سوق دهد و حتی استقلال نظر در پیمان 'امنیتی آتلانتیک شمالی' (ناتو) را برای آنکارا به همراه داشته باشد.